UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

V. De In jus vocando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

tamen, ut ad cœptum judiciarii ordinis propoſitum feſtinemus, ex aliis juris libris cognoſcendos relinquimus.

DE IN IVS VOCANDO.
TITVLVS V.

Judex debet habere notarium, vel duos viros idoneos, qui ſcribant acta judicii. h.d.

ERgo ſi partes neque pactionibus, neque tranſactionibus, neque compromiſſis concordes reddi poterunt, ad judicem deveniendum erit. Illud autem in primis proſpicere judicem oportebit, ne ſcilicet debitæ ſolennitates in judicio prætermittantur: adhibebitque *a* publicam perſonam, aut duos viros idoneos, qui univerſa acta judicii conſcribant, ut Innocentiana conſtitutione, in generali Concilio edita, latiùs continetur.

Initium judiciorum eſt citatio, ſine qua omnes actus regulariter ſunt nulli. h.d.

OMnium *b* autem judiciorum inſtituendorum principium, & fundamentum ſunt citationes, ſine quibus omnia, quæ adverſus abſentes in omni negotio, aut loco aguntur, viribus carent. Nam neque naturalis, neque civilis ratio quenquam indefenſum judicari permittit. Quicunque igitur cum altero judicio contendere voluerit, ante omnia curare debet, adverſarium ita moneri, ut ſeſe coram judice exhibere teneatur.

Ex quatuor capitibus eluſoria redditur citatio: & citatus à non ſuo judice non tenetur comparere. h.d.

FIt tamen interdum pluribus modis *c*, ut quis vocationi de ſe factæ parêre non compellatur, utputà ex perſonæ qualitate, loci conditione, temporis ratione, & forma citationis. Perſonæ qualitas inefficacem reddit citationem tam jus dicentis, quàm etiam in jus vocati. Nam ſi te is in jus vocet, quem tibi judicem non eſſe competentem manifeſtum ſit, dubio procul ad comparendum vocatio talis te minimè coarctabit.

Qui legitimè citatus mutavit judicem, non propterea poteſt declinare judicem, cùm ſit præventus. h.d.

SI tamen *d* contigerit eum, qui legitimè citatus fuerit, alterius poſtmodum fieri juriſdictionis, quaſi præventus, jus revocandi forum non habebit.

Citatus ad inſtantiam ſpoliatoris non tenetur comparere. h.d.

IDem juris eſt, ſi judex quidem tuus ſit *e*, ex eo tamen te mandet vocari, ut in judicio cum ſpoliatore tuo ſtare compellaris: nec enim antea comparere cogeris, quàm ad omnia canonicè reſtitutus fueris. *f*

Ex qualitate loci citatio non arctat ad comparendum. h.d.

LOcus *g* quoque, ad quem vocatus fueris, tunc invalidam reddit citationem, cùm aut incertus eſt, aut citantis non ſubeſt juriſdictioni. Idem etiam dici poterit, ſi citandus extra judicis territorium moram trahere comperiatur. Tunc enim jus dicenti impunè non paretur. Quemadmodum & ſi locus citationi deſignatus peſtilens ſit aut aliàs pro citato malè tutus. *h*

Diebus feriatis in honorem Dei etiam ex conſenſu partium non poteſt procedi. Et anguſtia temporis ad comparendum dati, vitiat citationem. h.d.

SEd & ſi te judex juſſerit adeſſe, aut inter anguſta nimis tempora, aut quæ veneranda ſint divini cultus gratia, nullas vires habebit talis juſſio *i*. Quamvis enim non prorogare, ſed expedire decet quæſtiones, uſque adeò tamen his diebus judiciorum ſtrepitus debet conquieſcere, ut niſi vel neceſſitas cogat, vel pietas ſuadeat, conſentientibus etiam partibus, proceſſus habitus non teneat.

a *Ca. quoniam contra. ext. de probatio.* b *gl. pen c. Eccleſia ſancta Maria. ext. de conſtit.* c *gl. 2. can. pen. 3. q. 2.* d *Ca. pen. ext. de foro compet.* e *gl. 2. can. pe. 3. q. 2.* f *C. ſi 5. q. 2.* g *gl. 2. c. pen. 3. q. 2.* h *C. ex parte tua ext. de appellat.* i *Ca. fi. extr. de feriis.*

Feriis indultis hominum cauſa renunciari poteſt. h.d.

ALiud *a* tamen obtinet, ſi ob hominum neceſſitates feriæ indultæ fuerint. Tunc enim acta cuncta tenent, ſi de partium proceſſerint voluntate.

Delegatus debet in citatione inſerere tenorem ſuæ commiſſionis, & deſignare auditorium: Secus eſt in ordinario. h.d.

IAm verò multum intereſt, delegatuſnè citet, an ordinarius. Ille enim, cùm aliena utatur juriſdictione, longè remotos, non niſi literis commiſſionis *b* ſuæ tenorem continentibus, & intra certa ſpacia quem vocare poterit. Et cùm proprium non habeat auditorium, certum hujuſmodi literis locum, ubi ſe citatus exhibere valeat, deſignare illum oportebit: cùm in ordinario nulla ſubſit hujuſmodi neceſſitas.

Ponit quid agendum ſit delegato, ſi juriſdictio ejus expirat in peremptorio. h.d.

ITem in delegato quæri poteſt, ſi peremptoriè *c* partes is citaverit, & earum altera, die data, ſeſe abſentat contumaciter, an ſaltem circa ultimam diei partem ſit in negotio procedendum? & utrum, ſi duxerit expectandum, ſit iterum citandus contumax? Et in hac ſpecie multùm intereſt, duret juriſdictio poſt peremptorium terminum, an expiret. Primo enim caſu, in diem alteram æquitate ſuadente judex expectare poterit, nec propterea peremptorio elapſo, pars contumax citanda erit, niſi gratiam eidem fecerit benignitas judicantis: poſteriore verò, ne fruſtrà judicialis inſtantia evaneſcat, ſi partes, cùm id noverint, ſeſe judici non præſentaverint, hora, qua congruè procedi poſſit ad exequendum, propter quod eis legitimè terminum peremptorium aſſignaverit, ad executionem liberè procedere poterit. Diſcretus tamen judex in aſſignatione peremptorii, non debet juriſdictionem ſuam, niſi neceſſitas urgeat, adeò coarctare.

Citatus poteſt ex legitimo impedimento non comparere: quo tamen ceſſante debet ſe judici præſentare. h.d.

ADhuc, tametſi omnia ſolenniter peracta fuerint, nec vocatus accedat ad judicem, quibuſdam caſibus excuſandus erit: utputà ſi facto adverſarii impeditus, aut ad majus tribunal vocatus, vel vinculis, aut infirmitate detentus, aut aliis *d* ſimilibus cauſis implicatus non acceſſerit. Debet tamen ceſſante impedimento, quanto poterit citiùs, judici ſui copiam facere. *e*

DE DOLO ET CONTVMACIA, ET IN POSSESSIONEM MISSIONE.
TITVLVS VI.

Quis dicatur contumax, & quid ſit contumacia, & quibus pœnis puniatur. h.d.

ERgo juridicè vocatus, & nulla legitima cauſa impeditus, ſi ſe judici præſentare neglexerit, adverſario accuſante, contumaciæ crimen incurrit. Eſt enim contumacia, erga judicem vel prælatum commiſſa inobedientia. Hæc autem variè juribus coërcetur: nunc enim litis damno, nunc mulcta, nunc expenſarum refectione *f*, & rei ſequeſtratione, vel Eccleſiaſticæ ſententiæ *g* innodatione ob contumaciam ſuam conventus afficitur.

Actor mittitur in poſſeſſionem rerum rei contumacis, & poſt annum efficitur verus poſſeſſor, reſervata quæſtione ſuper proprietate. h.d.

ILlud quoque videtur ordinarium, ut contumace adverſario tuo exiſtente, in poſſeſſionem earum rerum, de quibus quæſtio vertitur, vel *h* quæ aliàs ſunt in patri-

a *Ca. fi. in fin. ext. de feriis.* b *C. 2. ext. de dilat. gl. 2. c. pen. 3. q. 2.* c *C. conſuluit nos. ext. de offi. deleg.* d *C. quoniam. §. ſi autem de carnal. ext. ut lite non conteſt.* e *C. cum dilecti. ext. de dolo & contuma.* f *C. cum dilecti. in fin. ext. eod.* g *C. tua fraternitatis. ext. ut lite non conteſtata.* h *C. fin. §. in alio is. extr. ut lite non conteſtata.*